

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia tarkastellaan teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu noin 3500 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä kevään 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa ja sukupolvenvaihdoksia sekä yrittäjien näkemyksiä yhteisö- ja pääomaverouudistuksen vaikutuksista. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät tästä raportista.

Helsingissä 31.3.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Pohjois-Savon ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus.....	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Pohjois-Savossa ja koko maassa. Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 36 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja 11 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Syksyn tilanteeseen verrattuna ovat Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana heikentyneet ja ovat nyt lähellä samaa tasoa kuin keväällä 2004. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

Koko maan ja Pohjois-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Alueen suhdannenäkymät eri osatekijöittäin ovat heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Erot alueen ja maan pk-yritysten välillä ovat suurimmillaan erityisesti liikevaihdon, tuonnin ja viennin arvonn osalta. Tuotantokustannusten kasvua ennakoii saldoluvun mukaan suurempi osuus Pohjois-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa hieman heikkommat kuin syksyllä 2004 (saldoluku 20 %). Koko maassa henkilökunnan suhdannenäkymät ovat nyt lähes samalla tasolla kuin edellisen kyselyn aikaan.

Pohjois-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, resurssitekijöistä muut resurssitekijät kuten esim. raaka-aineet ja yleinen suhdanne-/maailmantilanne. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Pohjois-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä kahdelle prosentilla ja vakuuksien puute kolmelle prosentilla alueen pk-yrityksistä. Yksikään alueen pk-yritys ei pitänyt rahoituksen hintaa kehittämisen esteenä.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13 prosenttia ja Pohjois-Savon pk-yritykset 13,7 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten yritykset alueella aikovat investoida koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset aikovat investoida koko maan pk-yrityksiä enemmän mainontaan ja markkinointiin, rakennuksiin investoidaan alueella vähemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 35 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 29 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin. Alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin useammin kuin koko maan pk-yritykset. Useimmiten Pohjois-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (92 %) tai Finnverasta (24 %).

Alueen pk-yrityksistä kasvun rahoitusta tarvitsee 28 prosenttia pk-yrityksestä. Koko maassa vastaava osuus hieman suurempi, 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjois-Savon pk-yritykset aikovat hankkia pankista (62 %) ja Finnverasta (32 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa 13 prosenttia Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta maaliskuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3475 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 21.1.-4.3.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Pohjois-Savon osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% ⇒ saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

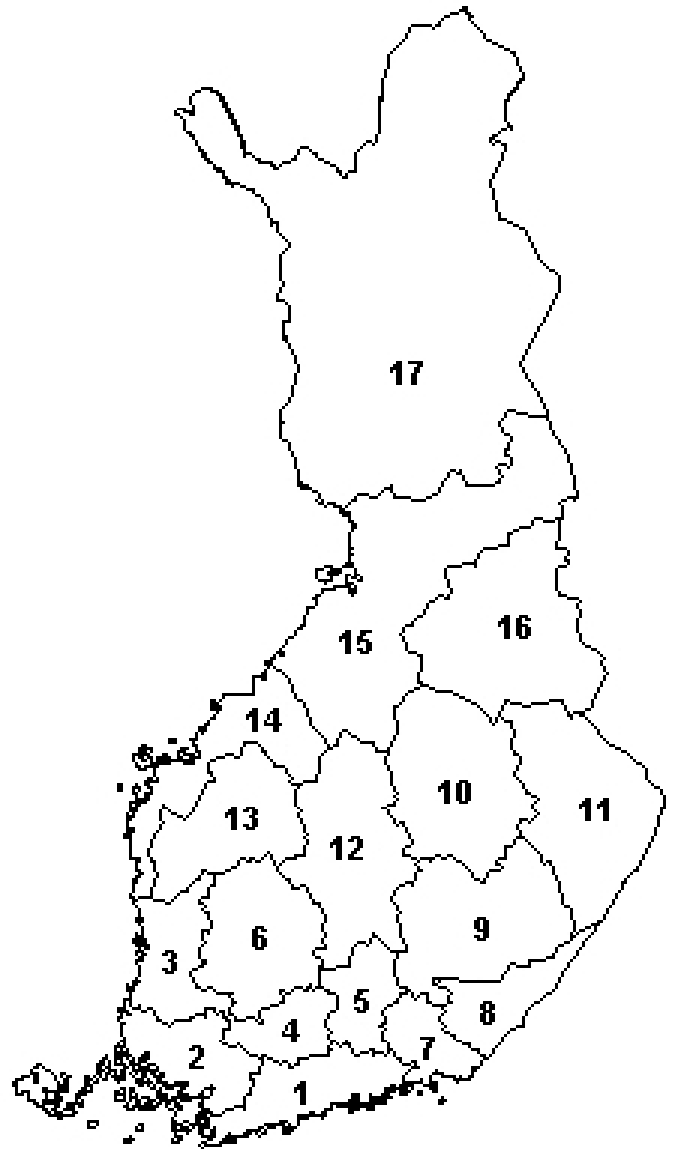
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	POHJOIS-SAVO	204	100%
POHJOIS-SAVO	Ylä-Savo	40	20%
	Kuopio	41	20%
	Koillis-Savo	42	21%
	Varkaus	40	20%
	Sisä-Savo	41	20%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	36	18%
	Rakentaminen (TOL: 45)	30	15%
	Kauppa (TOL: 50-52)	55	27%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	83	41%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	139	68%
	5 - 9 henkilöä	37	18%
	10 - 19 henkilöä	20	10%
	20 - 49 henkilöä	6	3%
	50 + henkilöä	2	1%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	54	26%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	49	24%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	41	20%
	1,50 + milj. euroa	17	8%
	Ei vastausta	43	21%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	11	5%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	98	48%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	53	26%
	Ei kasvutavoitteita	40	20%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	1%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	179	88%
	Kyllä	25	12%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	124	61%
	1996 - 2000	46	23%
	2001 - 2005	34	17%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	155	76%
	Palkattu toimitusjohtaja	36	18%
	Muut	13	6%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

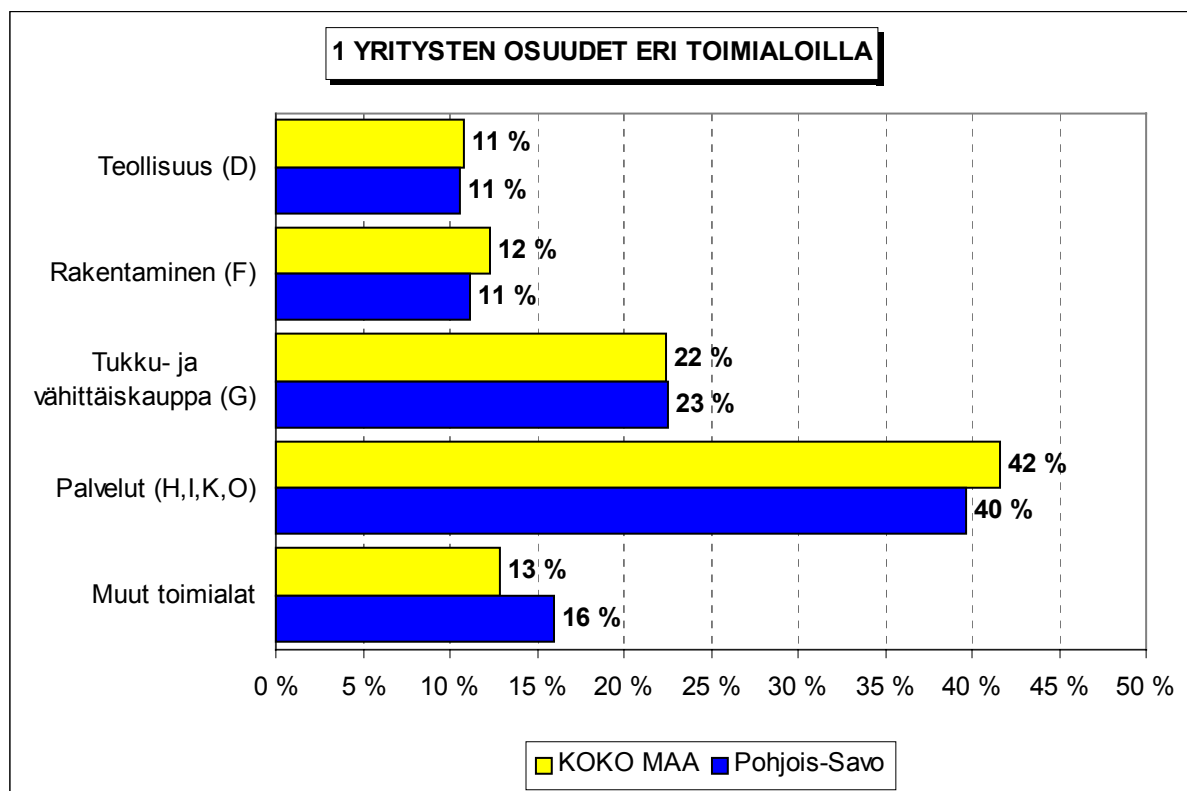

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Pohjois-Savon ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 9500¹ toimi Pohjois-Savossa. Pohjois-Savossa on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla ja tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Pohjois-Savossa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

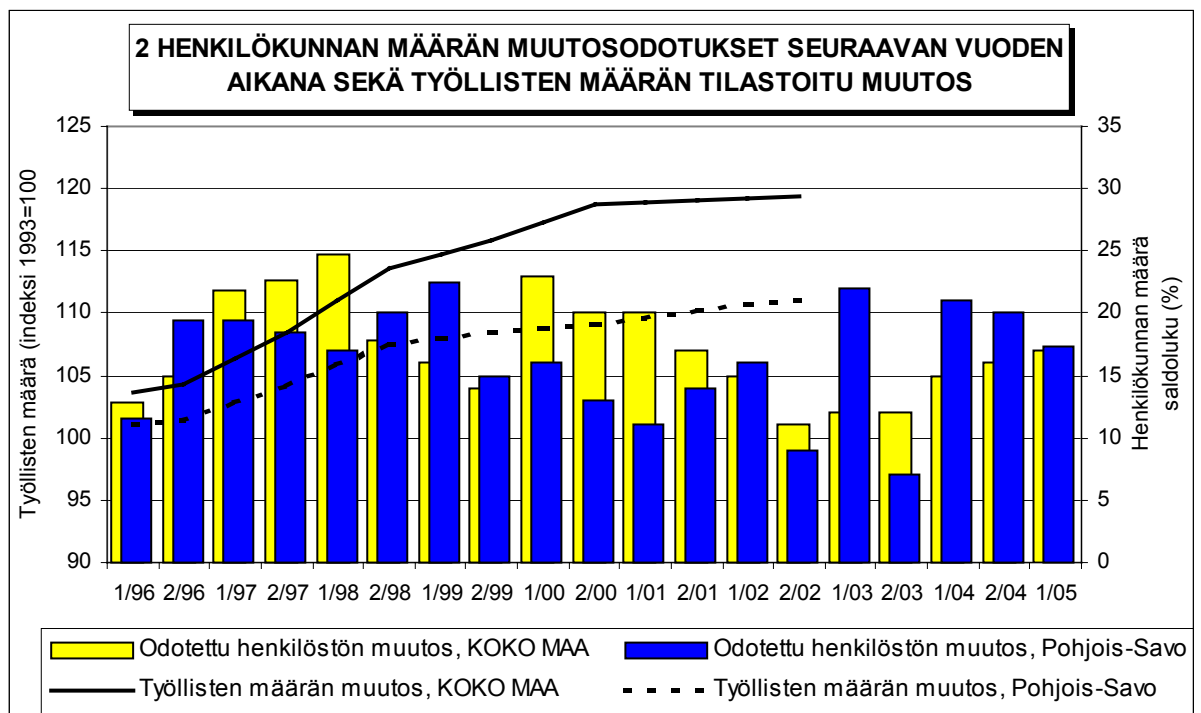
Pohjois-Savossa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 46400 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Pohjois-Savossa 10,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	22	73	5	17
Pohjois-Savo	22	73	5	17

Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella yhtä hyvät kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa hieman heikommät kuin syksyllä 2004 (saldoluku 20 %). Koko maassa henkilökunnan suhdannenäkymät ovat nyt lähes samalla tasolla kuin edellisen kyselyn aikaan.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Pohjois-Savon työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Pohjois-Savon pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

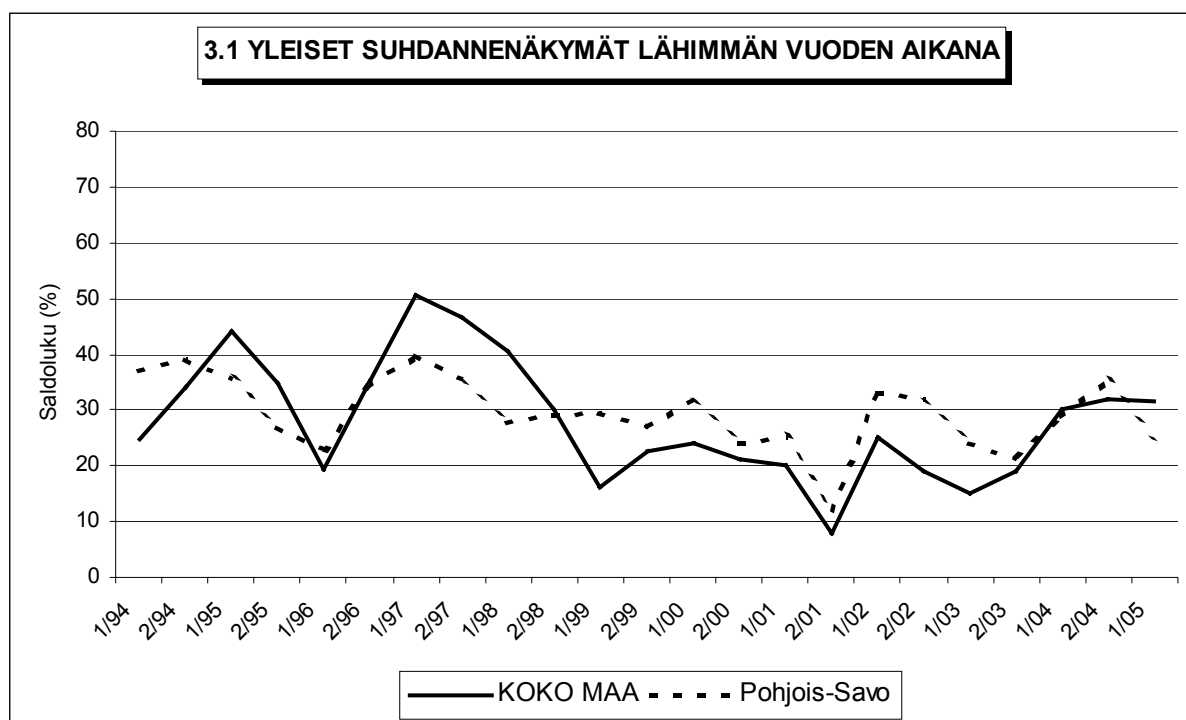
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	40	52	8	32
Pohjois-Savo	36	53	11	25

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Pohjois-Savossa ja koko maassa. Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 36 prosenttia ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja 11 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Syksyn tilanteeseen verrattuna ovat Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana heikentyneet ja ovat nyt lähellä samaa tasoa kuin keväällä 2004. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

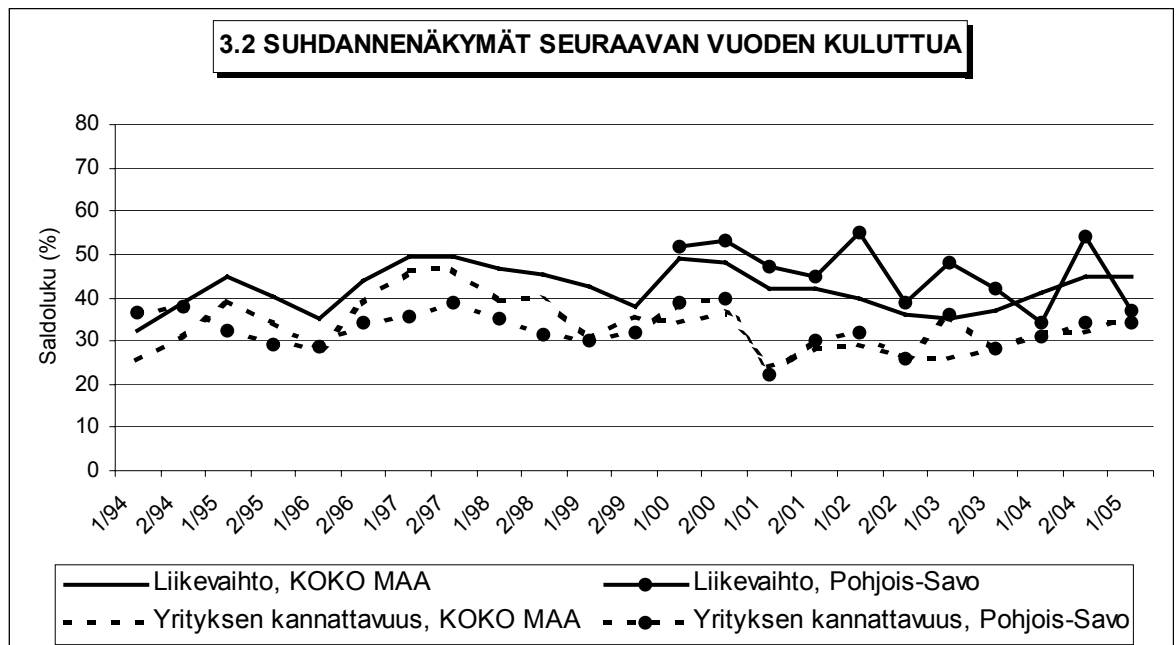
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	54	22	24	10	11	40	43	41
Yhtä suuri	38	67	73	89	88	53	48	55
Pienempi	9	11	3	1	1	7	8	3
Saldoluku (%)	45	11	21	9	10	33	35	38
Pohjois-Savo								
Suurempi	47	24	26	5	3	46	41	39
Yhtä suuri	43	60	69	93	96	49	52	56
Pienempi	10	16	5	2	1	5	7	4
Saldoluku (%)	37	8	21	3	2	41	34	35

Koko maan ja Pohjois-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Alueen suhdannenäkymät eri osatekijöiden suhteen ovat heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Erot alueen ja maan pk-yritysten välillä ovat suurimmillaan erityisesti liikevaihdon, tuonnin ja viennin arvon osalta. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan suurempi osuus Pohjois-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa nyt heikkomat kuin syksyllä 2004 ja ovat nyt lähempänä kevään 2004 tasoa. Yrityksen kannattavuuden osalta Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat nyt lähes samaa tasoa kuin syksyllä 2004.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

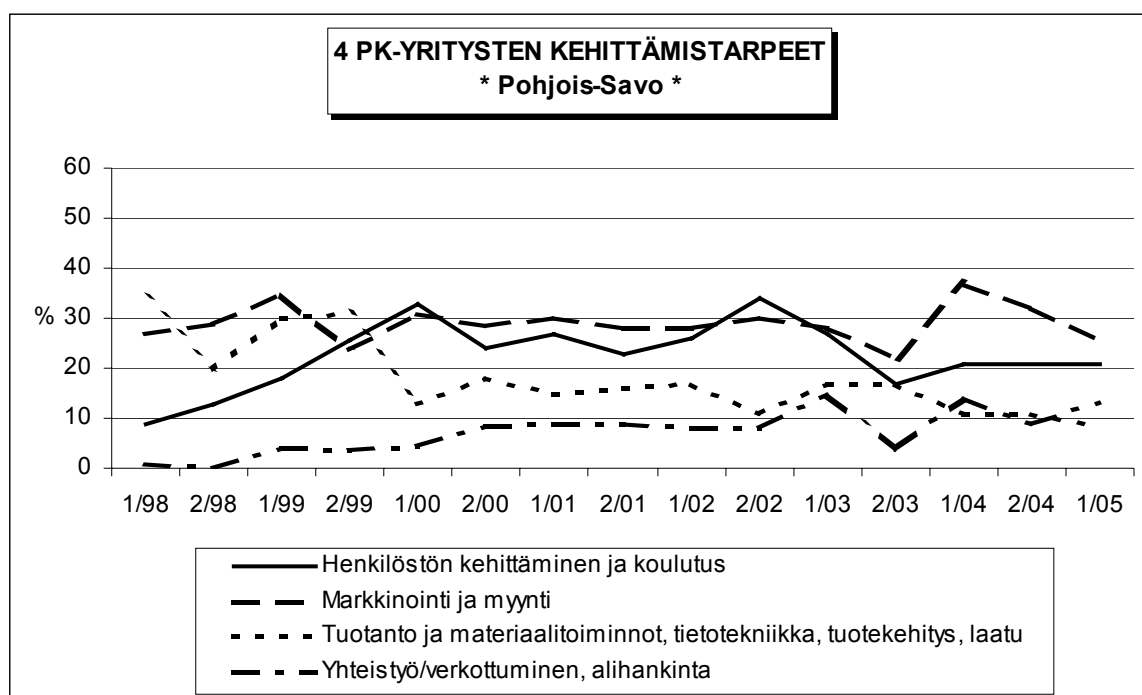
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Johtaminen	5	11
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	21
Markkinointi ja myynti	36	26
Vienti ja kansainvälistyminen	2	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	5	4
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	8
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	11	13
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	4
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	11

Pohjois-Savon pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten alueen pk-yrityksillä on kehittämistarvetta henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Koko maan pk-yritysten kehittämistarpeisiin verrattuna alueen pk-yrityksillä on enemmän kehittämistarvetta johtamisessa ja henkilöstön kehittämisessä ja kouluttamisessa.

Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna on markkinoinnin ja myynnin kehittämistarve on vähentynyt Pohjois-Savossa. Yhteistyön, verkottumisen ja alihankinnan kehittämistarve alueella on lisääntynyt edellisestä kyselystä.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

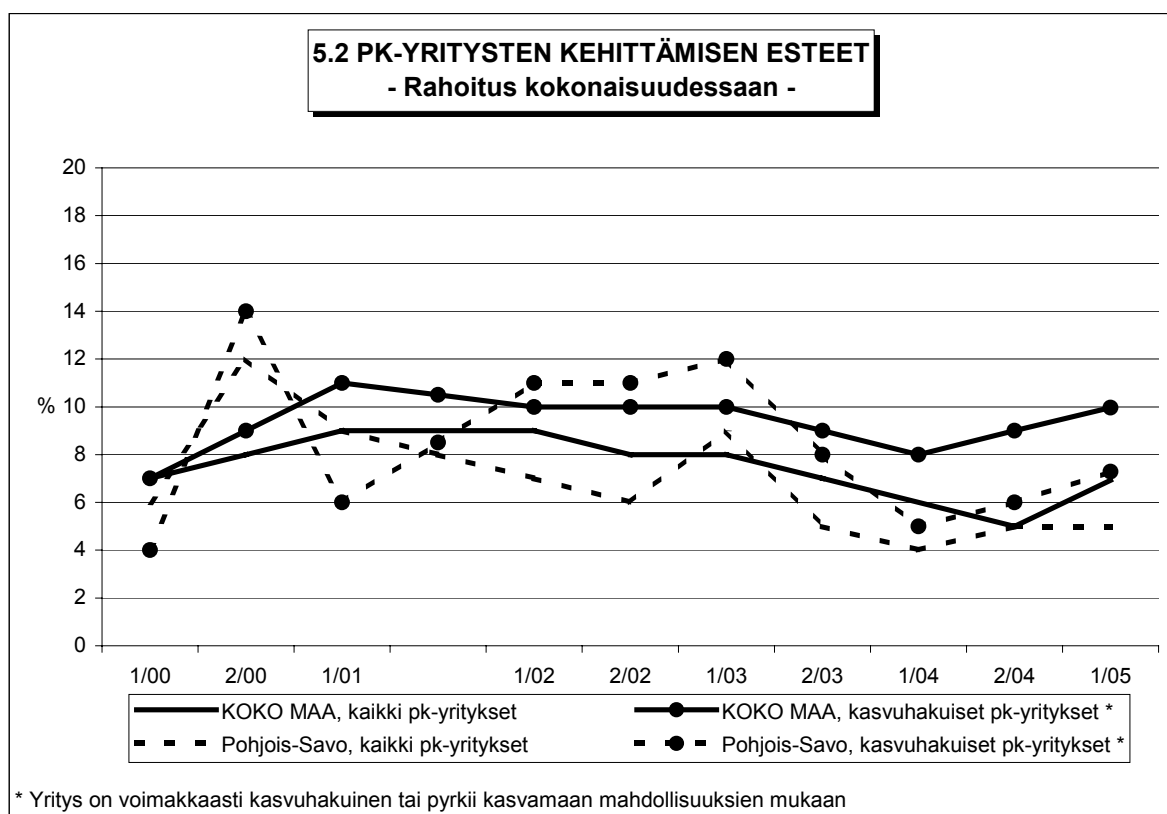
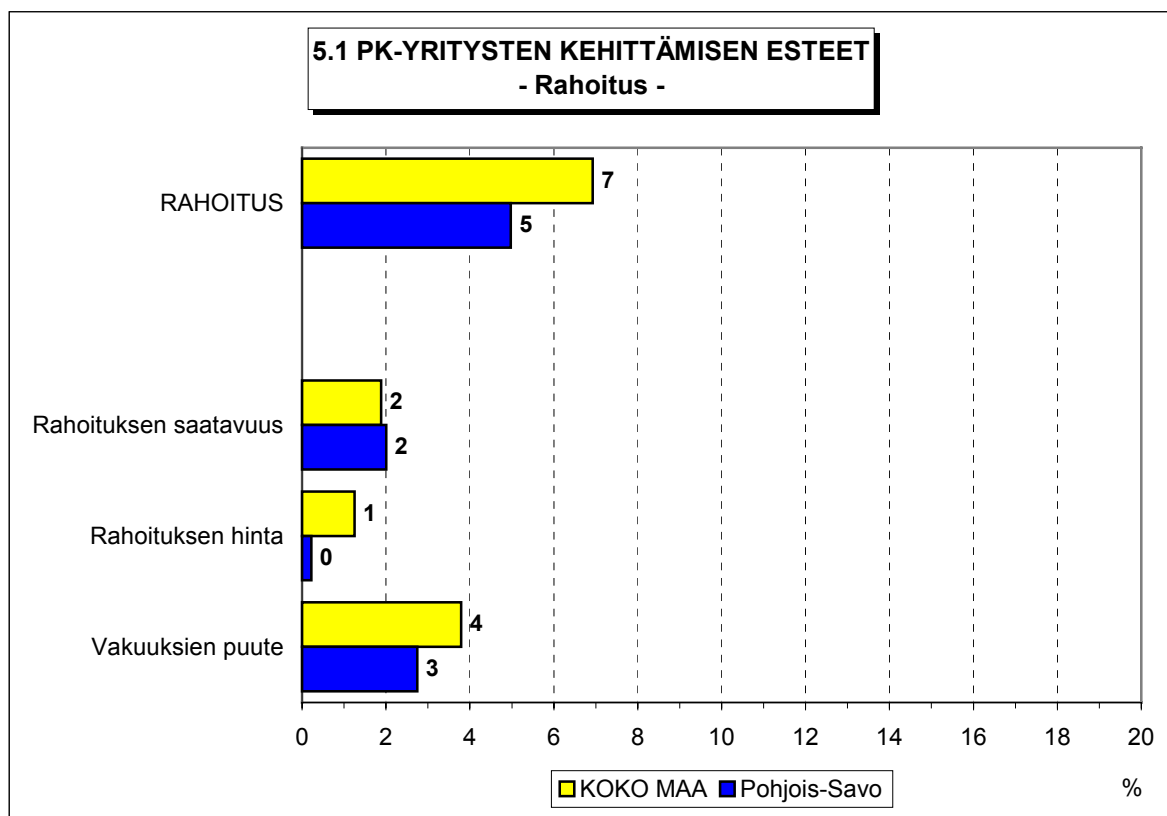
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Pohjois-Savo
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	3
byrokratia	3	1
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	2	2
KUSTANNUSTASO	10	10
verotus	2	2
palkkataso	2	1
työn sivukulut	4	7
muut tuotantokustannukset	2	1
KILPAILUTILANNE	27	32
kireä kilpailutilanne	19	18
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	3
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	3
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	2	3
kysynnän riittämättömyys	2	5
RAHOITUS	7	5
rahoituksen saatavuus	2	2
rahoituksen hinta	1	0
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	16	21
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	8	7
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	2
toimitilat	2	2
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	5	10
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	16	15
MUUT TEKIJÄT	7	8
EI OSAA SANOA	10	6

Pohjois-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, resurssitekijöistä muut resurssitekijät kuten esim. raaka-aineet sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Pohjois-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä kahdelle prosentilla ja vakuuksien puute kolmelle prosentilla alueen pk-yrityksistä. Yksikään alueen pk-yritys ei pitänyt rahoituksen hintaa kehittämisen esteenä. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen hieman pienemmäksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Pohjois-Savossa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta hieman suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

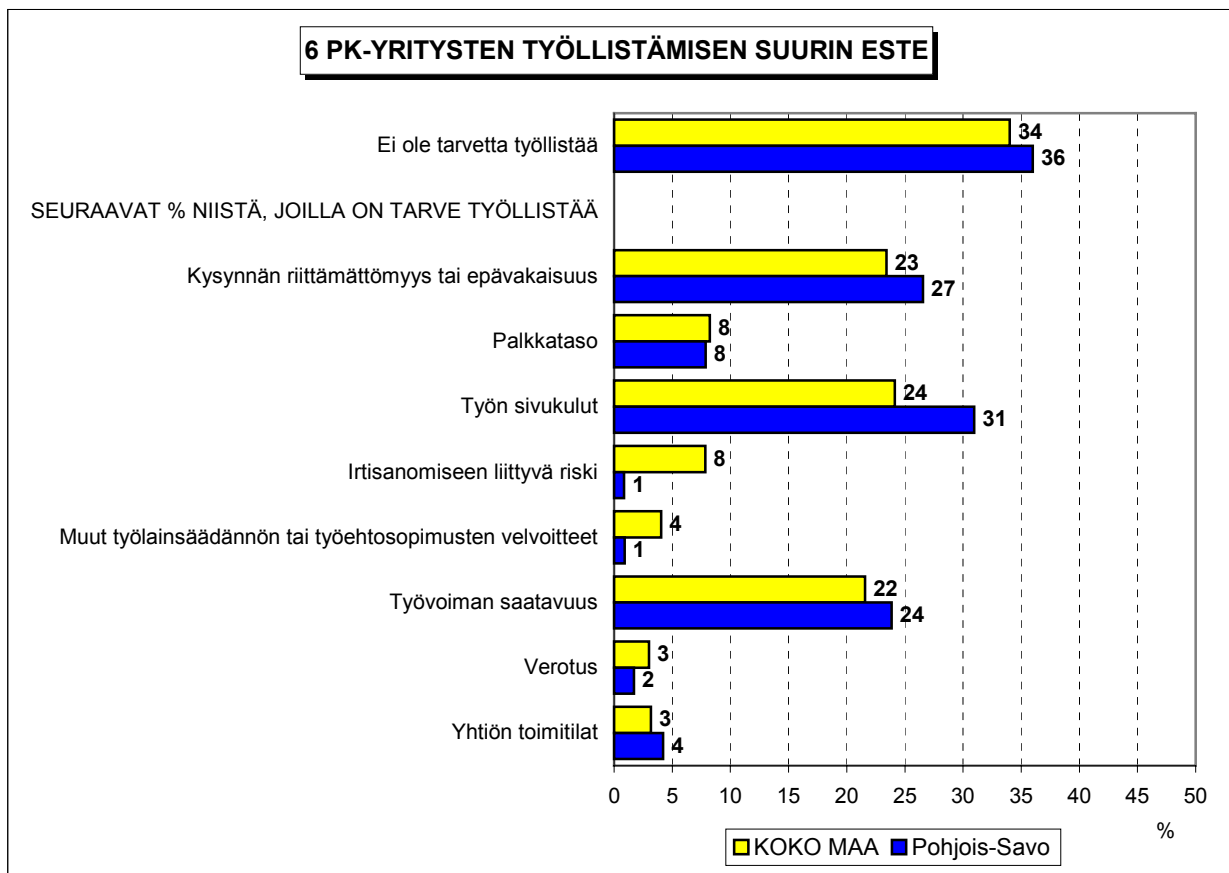
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Ei ole tarvetta työllistää	34	36
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	23	27
Palkkataso	8	8
Työn sivukulut	24	31
Irtisanomiseen liittyvä riski	8	1
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	4	1
Työvoiman saatavuus	22	24
Verotus	3	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	4
Jokin muu	5	3

Pohjois-Savon pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut, työvoiman saatavuus sekä kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus. Edellä mainitut seikat ovat alueen pk-yritysten keskuudessa suurempia työllistämisen esteitä kuin koko maassa keskimäärin. Koko maassa 34 prosentilla ja Pohjois-Savossa 36 prosentilla pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

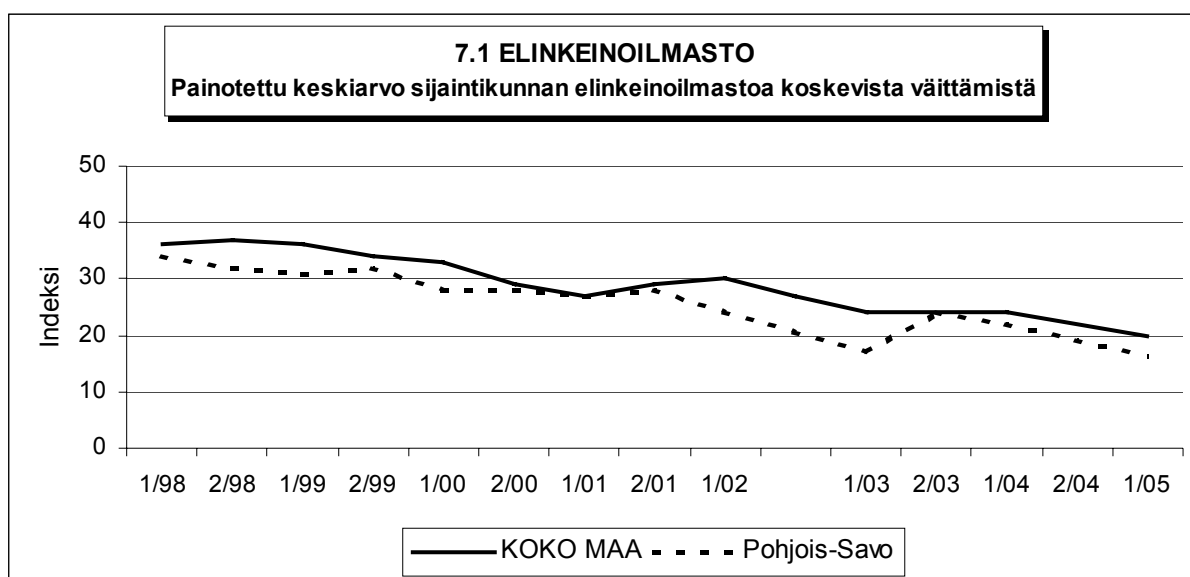
7 Elinkeinoilmasto

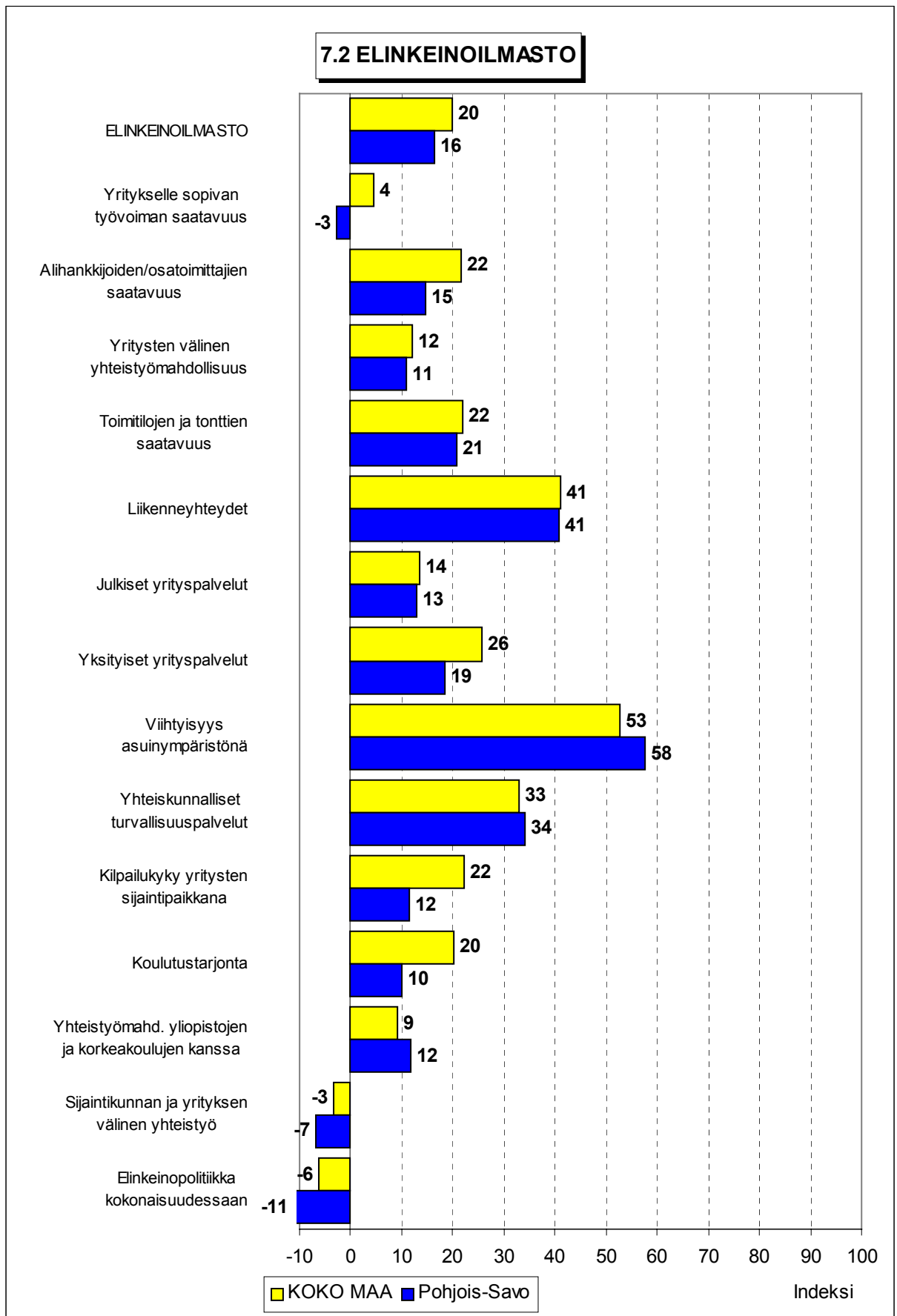
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Pohjois-Savo
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-3
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	22	15
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	12	11
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	22	21
Liikenneyhteydet	41	41
Julkiset yrityspalvelut	14	13
Yksityiset yrityspalvelut	26	19
Viihtyisyys asuinympäristönä	53	58
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	33	34
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	22	12
Koulutustarjonta	20	10
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	9	12
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-3	-7
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-6	-11
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	20	16

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Pohjois-Savossa hieman tyytymättömiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Pohjois-Savossa ollaan alueen viihtyisyyteen asuinympäristönä ja liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä alueella ollaan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön ja yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen.

Muuta maata tyytymättömiä Pohjois-Savossa ollaan koulutustarjontaan, kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkakuntana, yksityisiin yrityspalveluihin sekä alihankkijoiden ja osatoimittajien saatavuuteen. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Pohjois-Savossa laskenut hieman edellisen kyselyn tilanteeseen verrattuna.

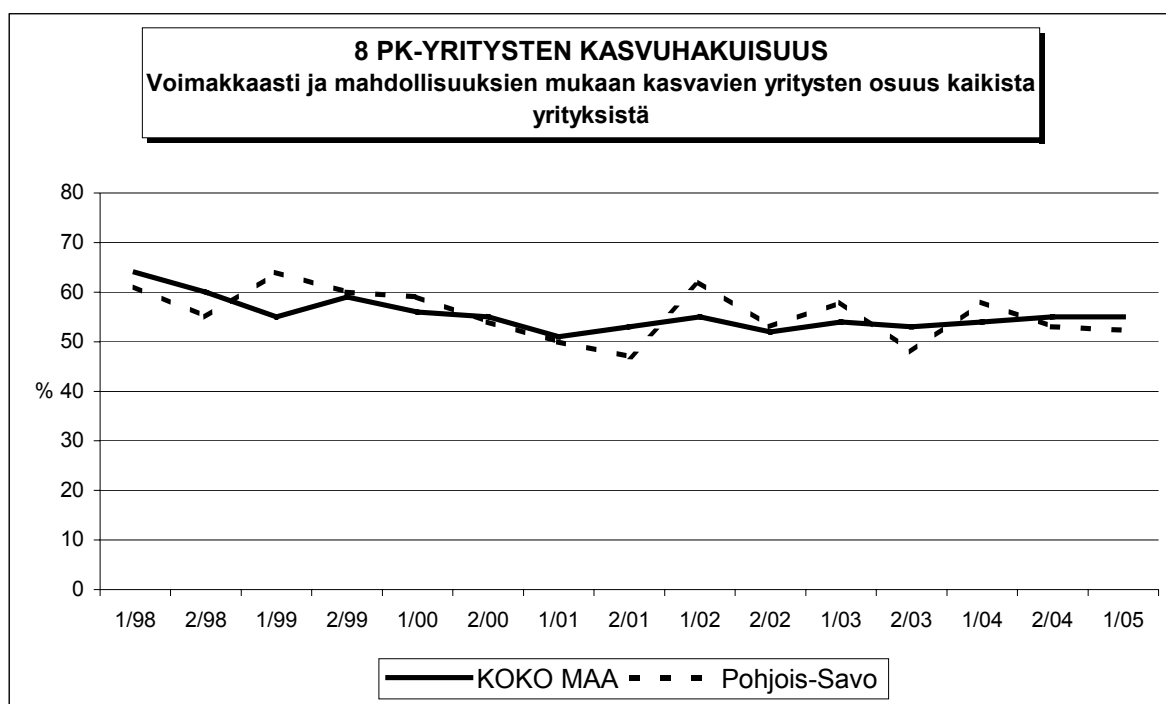
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Pohjois-Savo
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	9
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	47	43
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	29
Yrityksellämme ei ole kasvatavoitteita	15	19
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	0

Pohjois-Savossa on suhteellisesti lähes yhtä paljon voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko pk-yrityksistä. Pohjois-Savossa yksikään pk-yritys ei usko toiminnan loppuvan seuraavan vuoden aikana. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Pohjois-Savossa yhteensä 52 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on hieman suurempi (55 %). Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Pohjois-Savossa lähes yhtä suuri kuin syksyllä 2004.

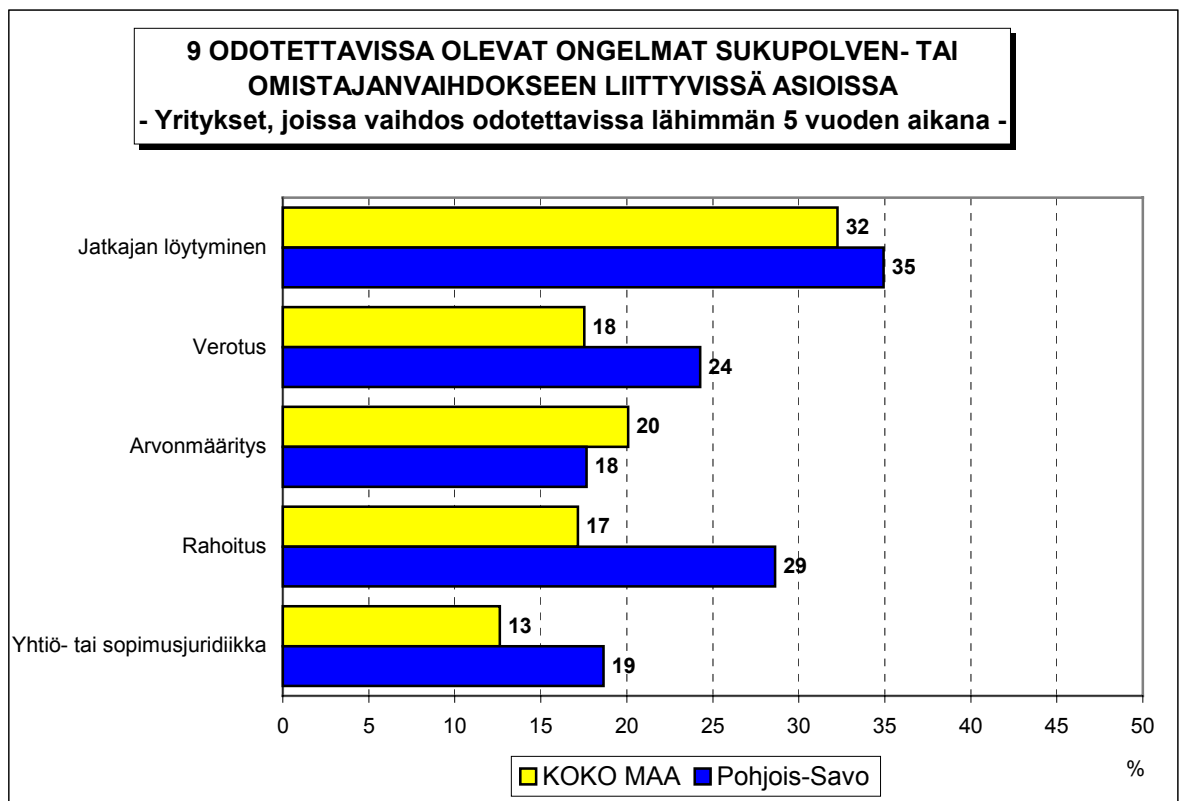
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	92
Kyllä	14	8
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	64
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	9
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	12
Ei osaa sanoa	9	14

Pohjois-Savon pk-yrityksistä 8 prosenttia ilmoittaa, että yrityksessä on tapahtunut sukupolven- tai omistajanvaihdos viimeisen viiden vuoden aikana. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka kuudennessa pk-yrityksessä. Pohjois-Savossa joka viides yritys ennakoii, että sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen, odotetaan eniten ongelmia jatkajan löytämisessä, rahoituksessa ja verotuksessa.

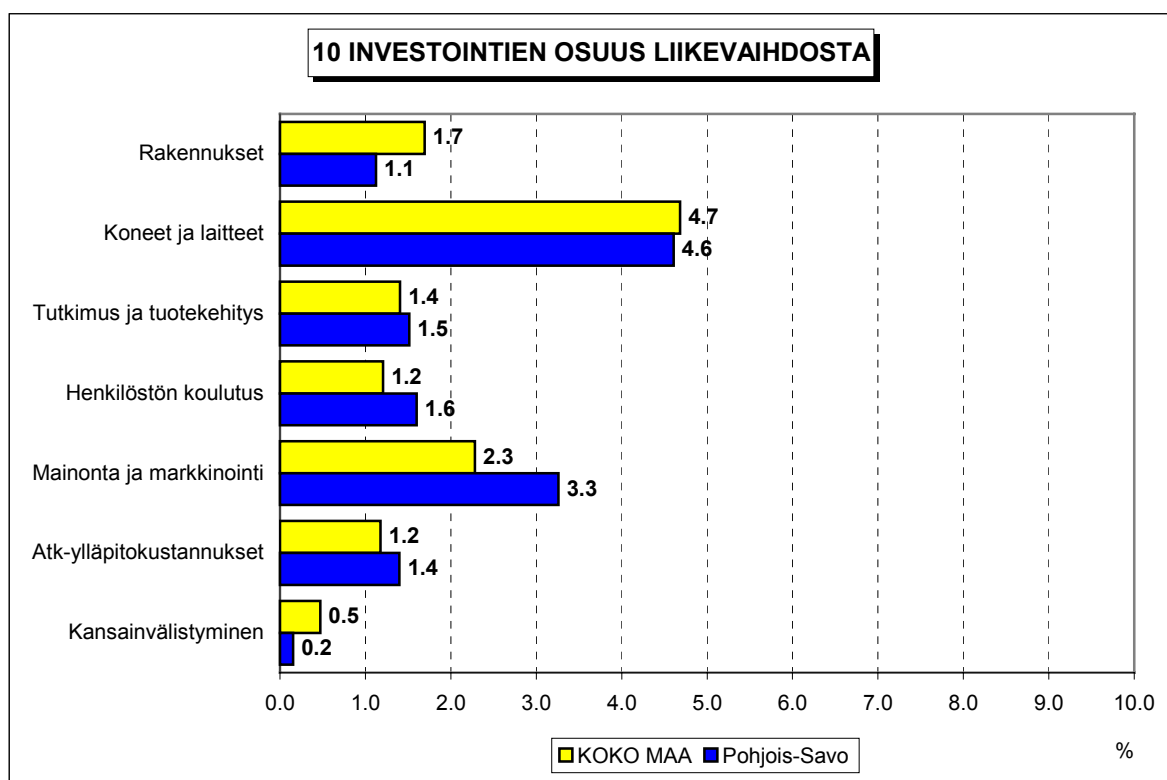

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Rakennukset	1.7	1.1
Koneet ja laitteet	4.7	4.6
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.5
Henkilöstön koulutus	1.2	1.6
Mainonta ja markkinointi	2.3	3.3
Atk-ylläpitokustannukset	1.2	1.4
Kansainvälistyminen	0.5	0.2
YHTEENSÄ	13.0	13.7

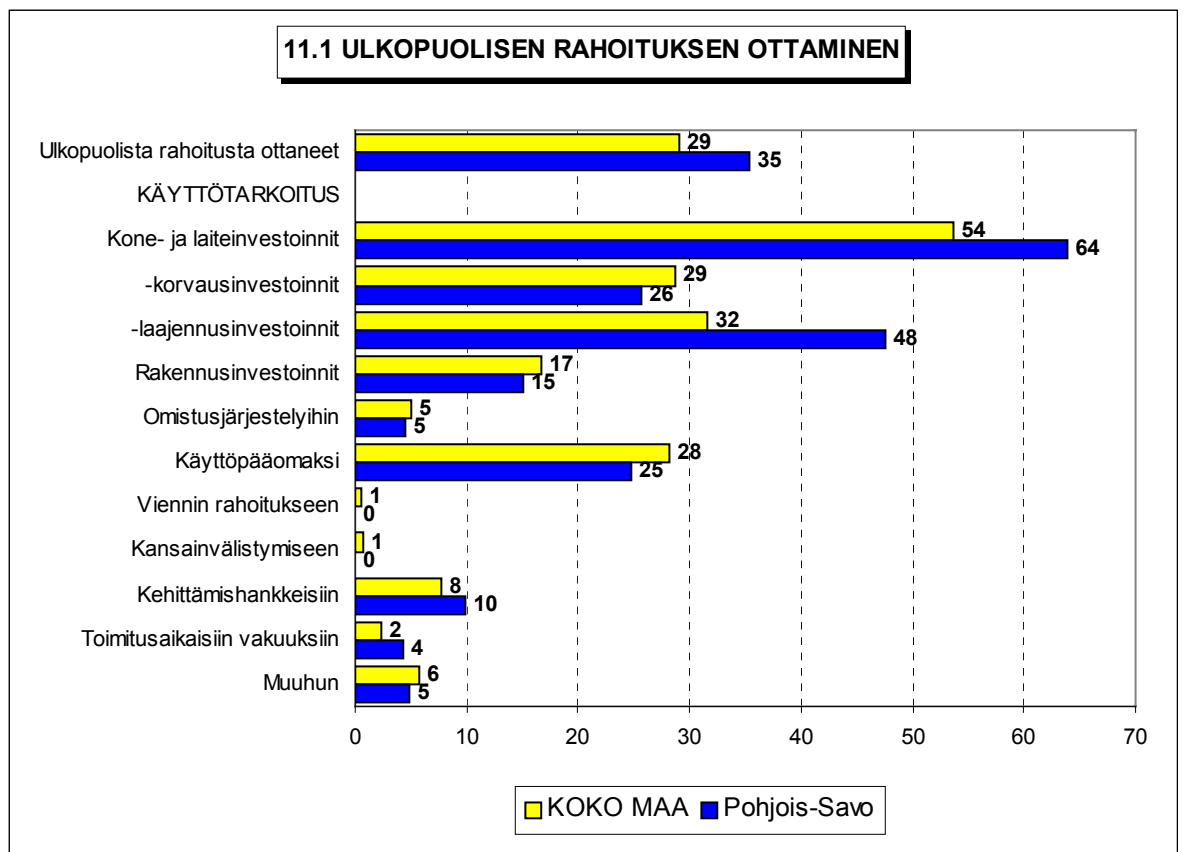
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13 prosenttia ja Pohjois-Savon pk-yritykset 13,7 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten yritykset alueella aikovat investoida koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset aikovat investoida koko maan pk-yrityksiä enemmän mainontaan ja markkinointiin, rakennuksiin investoidaan alueella vähemmän kuin koko maassa keskimäärin.

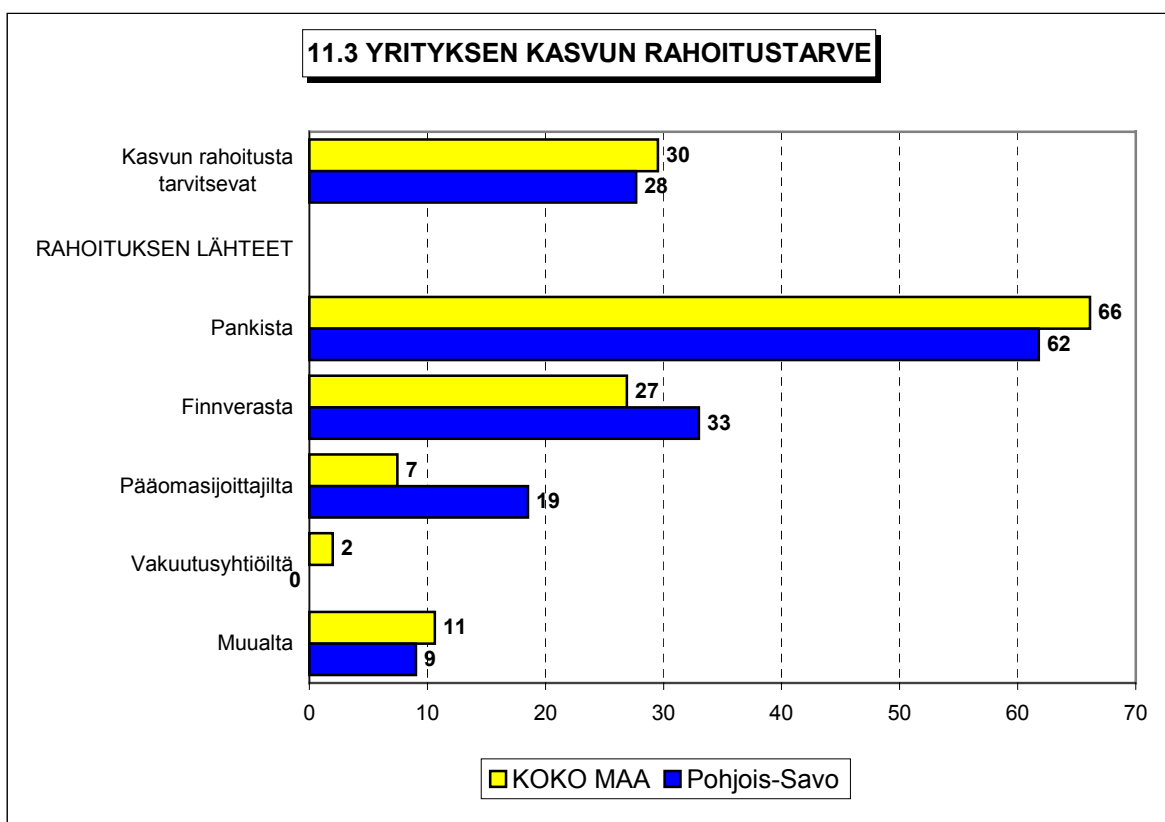
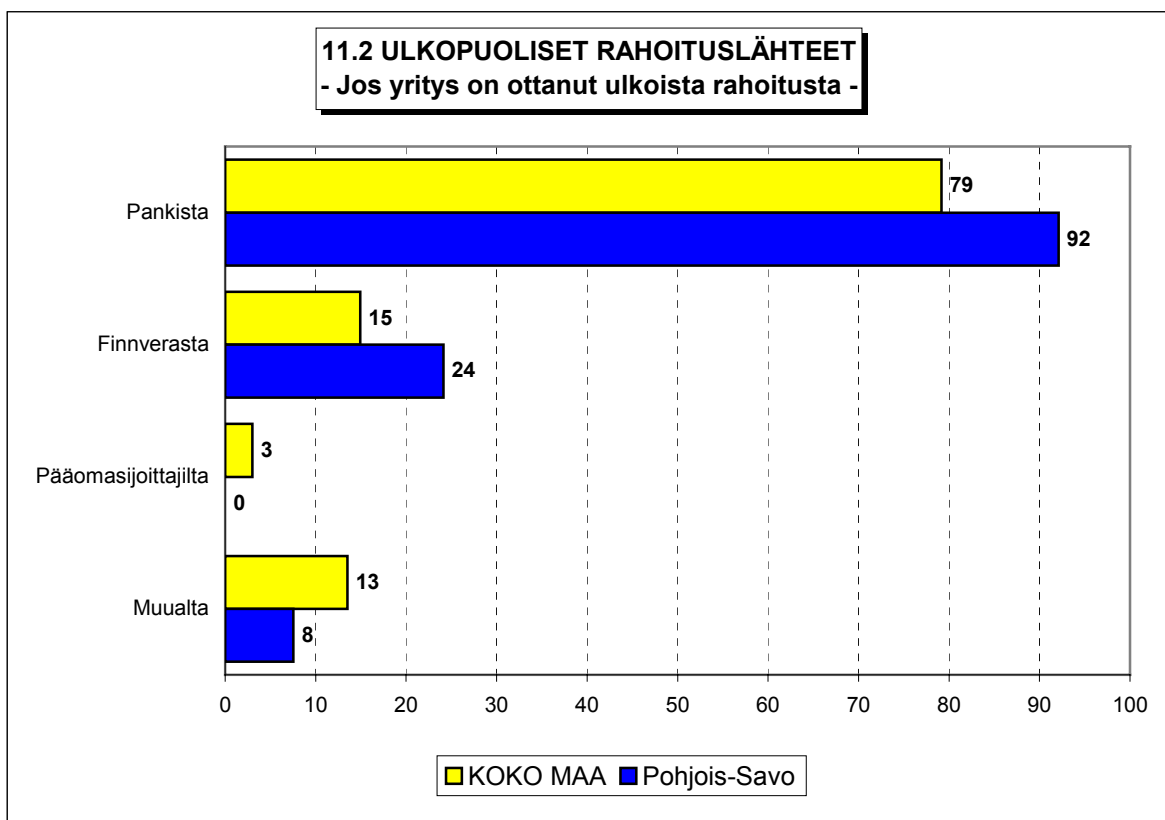

11 Pk-yritysten rahoitus

Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 35 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 29 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin. Alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin useammin kuin koko maan pk-yritykset. Useimmiten Pohjois-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (92 %) tai Finnverasta (24 %).

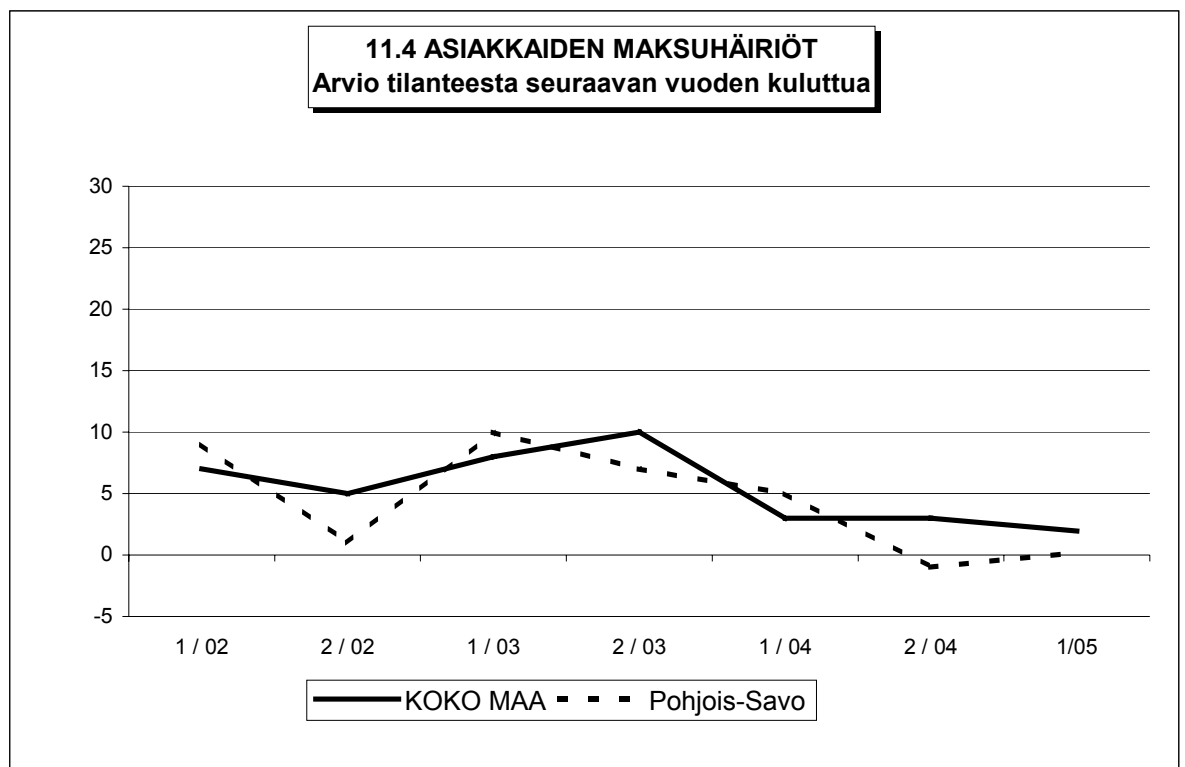
Alueen pk-yrityksistä kasvun rahoitusta tarvitsee 28 prosenttia. Koko maassa vastaava osuus hieman suurempi, 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjois-Savon pk-yritykset aikovat hankkia pankista (62 %) ja Finnverasta (32 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa 13 prosenttia Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä.

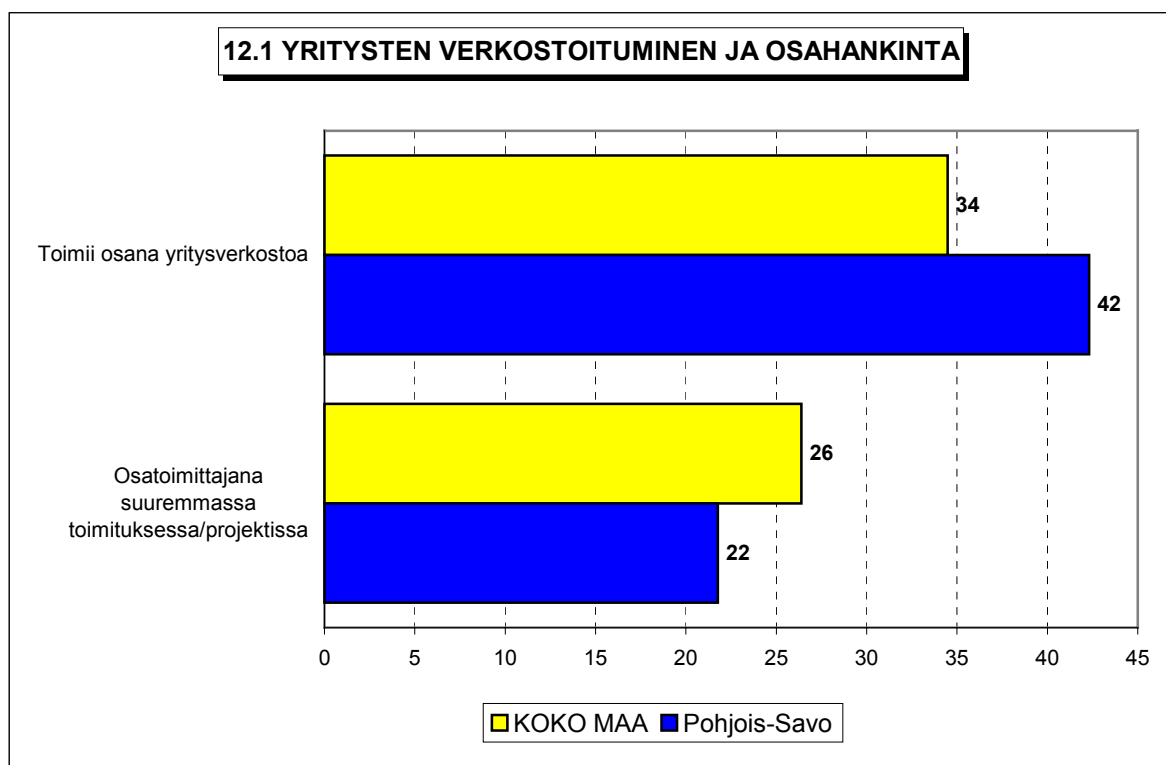
Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	80
Kyllä	20	13
Ei osaa sanoa	6	7

12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta

Pohjois-Savon pk-yrityksistä kaksi viidestä toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua ja joka viides toimii osatoimittajana jossain suuremmissa toimituksissa tai projektissa. Alueen pk-yritykset kuuluvat useammin yritysverkostoihin kuin pk-yritykset koko maassa. Osatoimittajana toimiminen suuremmissa projekteissa tai toimituksissa on sen sijaan alueen pk-yritysten keskuudessa hieman harvinaisempaa kuin koko maassa keskimäärin.

Pääkonttorit

Helsinki

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 0204 6011
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailla

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre, toimisto 419/Finpro
RUS-197046 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

**Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry -
Kust-Österbottens Företagare rf**
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

Satakunnan Yrittäjät ry
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry
Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi